

СТАНОВИЩЕ

ОТ ДОЦ. Д-Р НИНА ЧИЛОВА

ПО КОНКУРСА ЗА ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНАТА ДЛЪЖНОСТ „ДОЦЕНТ” ПО ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 3.6. ПРАВО НАУЧНА СПЕЦИАЛНОСТ „ФИНАНСОВО И ДАНЪЧНО ПРАВО” С УЧАСТНИК ГЛ. АС. Д-Р ПО ПРАВО САВИНА ИВАНОВА МИХАЙЛОВА- ГОЛЕМИНОВА

I. Данни за кандидата.

Кандидатът за академичната длъжност „доцент” по Финансово и данъчно право, гл. ас. Д-р Савина Иванова Михайлова - Големинова е дипломиран магистър по Право, доктор по право от 2013 г., главен асистент от 2014 г., преподавател по Финансово и данъчно право в стопанския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, Катедра „Икономика и управление по отрасли“.

II. Обща характеристика на предоставените за становище трудове.

Списъкът на предоставените ми за становище публикации на гл. ас д-р САВИНА ИВАНОВА МИХАЙЛОВА- ГОЛЕМИНОВА съдържа следните заглавия:

1. монография - 1бр.
2. глава от колективна монография - 1бр.
3. студия – 1бр.
4. статии в научни списания -7бр.
5. публикувани доклади - 3бр.
- 6.цитирания – 22 бр. от които 13 в монографии и колективни томове с научно рецензиране, а останалите са в неререферирани списания с научно рецензиране.

От представените за становище трудове всички са публикувани. Всички трудове са изцяло на кандидата, издадени са на български език , а

някои от тях са на английски език. Кандидатът е представил и един труд в съавторство. Представените за становище трудове отговарят на изискванията и стандартите за академични публикации.

III. Обща характеристика на научно-изследователската, научно приложната и педагогическа дейност на кандидата.

Д-р Савина Михайлова- Големинова работи в научната област Финансово и данъчно право. Всички нейни публикации, обект на становището са в тази научна област.

Основният труд на д-р Савина Михайлова- Големинова е монографията „Предизвикателства пред държавите членки и кандидатките за членство в Европейския съюз в областта на данъчното облагане и финансовото право”, София 2019 г. издателство – Сиела и становището ми за него е за съответствието му с изискванията на закона във връзка с участие в конкурс за заемане на академична длъжност доцент по 3.6 Право, научна специалност Финансово и данъчно право.

Трудът, в обем от 364 страници, е посветен на концептуални и значими въпроси за развитието на финансовоправната и данъчноправната доктрина, които обективно се обуславят от членството на Република България в Европейския съюз, респективно в контекста на програмните периоди 2014-2020, и 2021-2027 г. Трудът се състои от три глави, въведение и заключение, като съответно в първата глава се изяснява правото на ЕС и тенденциите в данъчното облагане, във втората авторката изследва някои нови моменти в областта на данъчното облагане, а в третата глава се анализира финансовото право и правната и финансова система на ЕС.

В глава първа авторката прави обстоен анализ на правната система на ЕС, взаимодействието и йерархичното отношение между нормите на вътрешното право, международното право и правото на ЕС. Концепцията за конституционната идентичност и суверенитета на всяка държава членка, намерили опора в чл.4, ал.2 от Договора за Европейски съюз са анализирани, както в теоретичен, така и в практически аспект, като са направени обосновани изводи и предложения. Достоянство на труда е, че при изясняване на тезите си, авторката стъпва на широка доктринална европейска и национална правна основа. Това прави труда значим и ценен. На изследване са подложени въпросите, свързани с: актовете на правото на ЕС, практиката на съда на ЕС, източниците на националното

данъчно право - практиката на Конституционния съд и националните съдилища.

Систематично и задълбочено са разгледани въпросите, свързани с правната природа и действието на общите принципи на правото на ЕС и принципите на правната ни система. Това е правилен подход, който дава възможност да се проследи какво влияние оказват принципите по отношение на нормативното уреждане на режима на данъчното облагане в страната, както и върху данъчните системи на облагане на другите страни членки.

Авторката анализира ключови понятия за финансовоправната доктрина като: финансово право, финансова система, съотношението между финансовото и данъчното право, публични финанси, компетентност, финансова администрация и обвързващия основен принцип, произтичащ от Хартата на основните права на ЕС „право на добра финансова администрация”. Тези основни понятия са разгледани и съпоставени през призмата на тяхното същностно развитие и трансформация в сравнителноправен и исторически аспект, което говори за задълбоченост и обосновааност при формулиране на тези и изводи.

Аргументирани са и бележките на авторката относно критиките за липса или наличие на нормативен дефицит относно правен регламент, който да създаде нормативна синергия между приемането на стратегии, планове и програми с хоризонталните политики на Националната програма за развитие България 2020 и Споразумението за партньорство на Република България включващо помощта от ЕСИФ за периода 2014-2020 г.

Принос е предложението ѝ за ясна правна уредба, която да обвърже приемането на стратегиите, техния мониторинг и отчитане, програмното бюджетиране и създаването на ефективни системи за финансово управление и контрол на бюджетните организации и организациите в публичния сектор. Авторката логично извежда тезата, че наличието на ясен законодателен регламент, ще гарантира спазването на основните принципи за добро финансово управление (ефективно, ефикасно и икономично управление) и ще се постигне координация на всички нива на управление – вътрешни и външни; експертност и професионализъм; програмно бюджетиране). Според нея липсата на публично достъпни мониторингови доклади, от които да е възможно проследяване на дефинираните стратегически цели, предварителните оценки за въздействие на стратегическите документи, както и липсата на публичност по отношение на отчитане на изпълнението на стратегиите, плановете и програмите е нормативен дефицит, който трябва да бъде законодателно преодолян. Това е важен принос на авторката във финансовоправната теория.

В последната глава авторката детайлно разглежда института на „финансовия контрол” в контекста на публичните финанси на ЕС и националните публични финанси. Отграничени са понятията „одит” и „надзор”, като специфичен вид контрол, осъществяван от специализирани държавни органи – Сметна палата, БНБ и КФН. Авторката систематичното е проследила и разгледала необходимите нормативните изменения, свързани с европейските изисквания за адекватна надзорна банкова и небанкова финансова регулация в контекста на дадените насоки от Европейския банков орган и Европейския орган по застраховане и професионално пенсионно осигуряване.

Авторката аргументира тезата, че надзорните правоотношения на БНБ и КФН, които възникват при осъществяване на надзорните и регулаторни функции на тези два специализирани държавни органа, са финансови правоотношения, които влизат в обхвата на финансовата система, респективно са отношения, които са в обхвата на финансовото право. Тази теза не е безспорна. Аз поддържам другото становище, а именно, че не става дума за финансови правни отношения, а за специфични административни правни отношения.

Няма спор, че при осъществяване на своите надзорни и регулаторни функции БНБ и КФН се използва властнически метод на правно регулиране. Няма спор също, че отношенията между държавните регулатори и поднадзорните субекти са организационни правни отношения. Във финансовоправната теория няма спор също, и че организационните правни отношения са вторични, които се създават с цел за да обслужват първичните и това е тяхната правна характеристика. Безспорно е твърдението, че първичните финансови правни отношения в основата си са публични парични средства или средства и имущества с публично предназначение, които с властнически метод на правно регулиране са нормативно установени. По същество обаче, средствата върху които БНБ и КФН съгласно ЗКИ, ЗБНБ и КЗ осъществяват надзор не са публични парични средства, а „частни”, които се набират от вложители, осигурени и застраховани лица.

Следователно, отсъствието на същинските първични финансови правни отношения не позволява надзорните правни отношения да се квалифицират като финансови организационни правоотношения. Именно първичните, парични властнически финансови правни отношения

придават качеството на финансови отношения и на обслужващите ги организационни правни отношения.

Застъпвайки другата теза, авторката го е направила аналитично, което само по себе говори за стил и провокира в правната доктрина внимание и размисли.

На основата на своите анализи и аргументи, авторката критикува действащата нормативна уредба и прави предложения *de lege ferenda*, което е принос във финансовоправната наука..

Казаното ми дава основание да изразя следното за труда: трудът на тема: „Предизвикателства пред държавите членки и кандидатките за членство в Европейския съюз в областта на данъчното облагане и финансовото право” е съдържателно изследване на разглежданата проблематика и отговаря на изискванията за определянето му като научен, монографичен труд.

По-голямата част от представените статии и докладите на авторката обогатяват финансовоправната теория и са с приносен характер, както имат и несъмнено голямо практическо значение.

Авторството на кандидата в представените научни трудове е несъмнено. Списъкът с публикацииите по конкурса и самите публикации ясно очертават тематичните линии, научните интереси и авторските приноси на д-р Савина Михайлова- Големинова.

IV. Критични бележки и препоръки

Бих препоръчала на авторката за по голяма яснота и прецизност, предложенията *de lege ferenda* те да бъдат формулирани като конкретни текстове от съответен нормативен акт.

V. Заключение

На основата на изложеното считам, че са изпълнени изискванията на чл. 24 и сл. на Закона за развитие на академичния състав и предлагам на научното жури да взема решение за предоставяне на академичната длъжност „доцент” на гл. ас. д-р д-р Савина Михайлова- Големинова

Доц. д-р Нина Чилова.

